

DIARIEFÖRD

datum 2015-06-01
nr 0116/15

Nr 3/2015

Protokoll fört vid styrelsesammanträde i Älvstranden Utveckling AB
2015-04-17

Närvarande ledamöter

Mattias Jonsson

Magnus Nylander

Joakim Larsson

Håkan Hallengren, tjänstgör för vakant S-ledamot

Martin Hellström, tjänstgör för vakant FP-ledamot

Närvarande suppleant

Babak Khosravi

Övriga närvarande

Lena Andersson, vd

Marika Ogrelus, vice vd

Mi Mathiesen, ekonomichef

Glenn Johannesson, adjungerad personalrepresentant Unionen

Emma Hedenryd, adjungerad personalrepresentant Saco

Helena Wingbro Ågren, vd-assistent

Sara Anderberg, chef Strategisk verksamhetsutveckling, t o m § 9

Ulrika Palmblad, chef Fastighetsutveckling, t o m § 17

Protokollförelse

Birgitta Palmgren

§ 1

Öppnades sammanträdet av ordföranden.

§ 2

Fastställdes därefter dagordningen enligt BILAGA A.

§ 3

Utsågs Magnus Nylander att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 4

Ingen av de närvarande ledamöterna anmälde jäv för någon av föredragningslistans punkter.

§ 5

Genomgicks och beslutades protokoll från

- styrelsesammanträden 2015-02-06 i Älvstranden Utveckling AB, Norra Älvstranden Utveckling AB och Södra Älvstranden Utveckling AB
- årsstämma 2015-03-05 i Älvstranden Utveckling AB, Norra Älvstranden Utveckling AB och Södra Älvstranden Utveckling AB
- konstituerande styrelsemöte i Älvstranden Utveckling AB, Norra Älvstranden Utveckling AB och Södra Älvstranden Utveckling AB

§ 6 - 7

Genomgick Mi Mathiesen bokslut för perioden januari-februari respektive januari-mars 2015 för Älvstranden-koncernen enligt underlag presenterat i BILAGA 1 till STYRELSEHANDLING 6 respektive BILAGA 1 och BILAGA 2 till STYRELSEHANDLING 7.

Beslutade styrelsen att

- godkänna bokslut för perioden januari-februari 2015 för Älvstranden-koncernen enligt underlag presenterat i BILAGA 1, till STYRELSEHANDLING 6
- godkänna bokslut för perioden januari-mars 2015 för Älvstranden-koncernen enligt underlag presenterat i BILAGA 1 och BILAGA 2 och till STYRELSEHANDLING 7
- förklara sig ha tagit emot verkställande direktörens rapport om prognos avseende helåret 2015.

Därefter redovisade Mi Mathiesen ärendet rörande eventuell fusion av Norra Älvstranden Utveckling AB och Södra Älvstranden Utveckling AB till Älvstranden Utveckling AB enligt underlag presenterat i BILAGA B till detta protokoll.

Beslutade styrelsen därefter att

- i dagsläget avvakta med frågan.

§ 8

Genomgick vd ärendet gällande rapportering till Göteborgs Stad enligt underlag presenterat i BILAGA 1 och BILAGA 2 till STYRELSEHANDLING 8

Beslutade styrelsen därefter att

- godkänna Uppföljningsrapport 1-2015 avseende Älvstranden Utveckling AB enligt underlag redovisat i BILAGA 1 till STYRELSEHANDLING 8
- godkänna Översyn av utbildningsbehov – Intern kontroll enligt underlag presenterat i BILAGA 2 till STYRELSEHANDLING 8.

§ 9

Genomgick Sara Anderberg ärendet rörande Styrkort och Verksamhetsplan 2015 för Älvstranden-koncernen enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 9 inklusive BILAGA 1 och BILAGA 2.

Styrelsen diskuterade ärendet och beslutade därefter att

- godkänna Styrkort och Verksamhetsplan för 2015 enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 9 inklusive BILAGA 1 och BILAGA 2.

Antecknades att Sara Anderberg lämnade mötet efter denna punkt.

§ 10

Genomgick Ulrika Palmblad ärendet rörande fastighetsuppdraget från Kommunfullmäktige enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 10 inklusive BILAGA 1.

Efter diskussion gav styrelsen bolaget i uppdrag att

- återkomma med uppgift om eventuell förekomst av och antal privata gymnasieskolor på Lindholmen (fastigheten Lindholmen 6:9)
- hålla styrelsen fortlöpande underrättad hur byggandet av Västlänken påverkar bolaget

Styrelsen beslutade därefter att

- tillstyrka Älvstranden Utveckling ABs förslag om överlåtelse och avveckling av fastigheter och överlämna förslaget till Higabs styrelse enligt underlag redovisat i STYRELSEHANDLING 10 inklusive BILAGA 1
- tillstyrka Älvstranden Utveckling ABs förslag på fastigheter som bör kvarstå i bolaget med bakgrund av den nya ägerdirektivet och överlämna förslaget till Higabs styrelse enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 10 inklusive BILAGA 1
- ge Älvstranden Utveckling AB i uppdrag att ta fram ekonomiska utredningar och scenariobeskrivningar för fastighetsförsäljningar de närmsta åren enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 10 inklusive BILAGA 1.

§ 11

Genomgick vd ärendet rörande överlåtelse av samtliga aktier i Fastighets AB Vinni, 556953-3861, innehållande del av fastigheten Gbg Lindholmen 735:491 (Brotomten) enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 11 inklusive BILAGA 1.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- ,villkorat med
  - a) fastighetsnämndens positiva hörande 2015-04-20
  - b) beslut i Higab ABs och Stadshus ABs styrelser 2015-04-23 respektive 2015-04-27
  - c) beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
  - d) lagakraftvunnen fastighetsbildning,

godkänna överlåtelse av samtliga aktier i Fastighets AB Vinni, 556953-3861, innehållande del av fastigheten Göteborg Lindholmen 735:491, benämnd "Brotomten", till ett till Husvärden AB närstående bolag för en överenskommen köpeskilling om 25 875 000 kr enligt underlag redovisat i STYRELSEHANDLING 11 inklusive BILAGA 1.

- ge vd i uppdrag att ensam underteckna erforderliga handlingar och avtal.

Denna paragraf (§11) förklaras omedelbart justerad.

§ 12

Genomgick vd ärendet rörande överlåtelse av fastigheterna Lundbyvassen 4:7, 4:8 samt del av Lundbyvassen 4:6 (objekt 104, även kallat M2), tillsammans utgörande fastighetspaketet Ankaret, paketerade för att utgöra samtliga aktier i två bolag, Fastighets AB Nanny, 556994-4878 och Fastighets AB Theresie, 556994-4878, enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 12. Ärendet är belagt med sekretess.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- ,villkorat med
  - a) fastighetsnämndens positiva hörande 2015-04-20
  - b) beslut i Higab ABs och Stadshus ABs styrelser 2015-04-23 respektive 2015 04-27
  - c) beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
  - d) undertecknat köpeavtal
  - e) lagakraftvunnen fastighetsbildning,

godkänna överlåtelse av fastigheterna Lundbyvassen 4:7, 4:8 samt del av Lundbyvassen 4:6 (objekt 104, även kallat M2), tillsammans utgörande fastighetspaketet Ankaret, paketerade för att utgöra samtliga aktier i ett alternativt två bolag, Fastighets AB Nanny, 556994-4878 och/eller Fastighets AB Theresie, 556994-4878, till xxx för en överenskommen köpeskilling om yyy mnkr enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 12.

- ge vd i uppdrag att ensam underteckna erforderliga handlingar och avtal.

Styrelsen gav även bolaget i uppdrag att, så snart beslut fattats i kommunfullmäktige, skicka ut pressrelease och samtidigt underrätta styrelsen.

Denna paragraf (§12) förklaras omedelbart justerad.

§ 13

Genomgick Ulrika Palmblad ärendet rörande ombyggnad för Restaurang Kooperativet i del av M1 enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 13.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- godkänna en budget om 18,5 mnkr för ombyggnad av del av M1 till Restaurang Kooperativet enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 13.

§ 14

Genomgick vd ärendet rörande ombyggnad av Älvstrandens nya kontor i Citadellet enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 14.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- godkänna en ändrad budget om 20 mnkr för ombyggnad av Älvstrandens nya kontor i Citadellet enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 14.

§ 15

Genomgick vd ärendet rörande överlåtelse av fastigheten Gbg Lundbyvassen 736:168 enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 15 inklusive BILAGA 1.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- , villkorat fastighetsnämndens hörande 2015-05-18 och för Göteborgs Frihamns ABs räkning, godkänna överlåtelse av fastigheten Gbg Lundbyvassen 736:168 till fastighetskontoret för byggnation av Hisingsbron enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 15 inklusive BILAGA 1.
- ge vd i uppdrag att ensam underteckna erforderliga handlingar och avtal.

§ 16

Genomgick vd ärendet rörande Badkultur Jubileumsparken 0,5 i Frihamnen enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 16.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- godkänna en budget om 9,5 mnkr för att fortsätta projektet Badkultur i Frihamnen genom att bygga ett bad enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 13.

§ 17

Genomgick vd ärendet rörande försäljning av fastigheten Inom Vallgraven 75:1 och 75:3 (Knutpunkt Stenpiren) enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 19 inklusive BILAGA 1.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- , för Södra Älvstranden Utveckling ABs räkning, godkänna försäljning av fastigheten Inom Vallgraven 75:1 och 75:3 till Göteborgs Stad för en köpeskilling om 2,6 mnkr enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 17 inklusive BILAGA 1.

Antecknades att Ulrika Palmblad lämnade mötet efter denna punkt.

§ 18

Genomgick vd ärendet rörande Masthuggskajen detaljplaneskede enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 18 inklusive BILAGA 1.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- , för Södra Älvstranden Utveckling ABs räkning, godkänna samverkansaval för arbete med detaljplan Järnvågsgatan m fl enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 18 inklusive BILAGA 1
- , för Södra Älvstranden Utveckling ABs räkning, godkänna att avsätta 28 mnkr, varav moms cirka 5,4 mnkr, till detaljplaneskedet enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 18 inklusive BILAGA 1.

§ 19

Genomgick Marika Ogrelius ärendet rörande byte av företagsnamn enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 19.

Efter diskussion gav styrelsen följande **inriktningsbeslut** att

- ge vd i uppdrag att inleda en process med att byta företagsnamn enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 19.

§ 20

Genomgick vd ärendet rörande Övervakningsplan för 2015 enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 20 inklusive BILAGA 1.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- godkänna Övervakningsplan 2015 för Älvstranden Utveckling AB enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 20 inklusive BILAGA 1.

§ 21

Genomgick vd ärendet rörande Försäkringsprogram för 2015 enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 21 inklusive BILAGA 1.

Efter diskussion beslutade styrelsen därefter att

- godkänna Försäkringsprogram för koncernen Älvstranden Utveckling för 2015 enligt underlag presenterat i STYRELSEHANDLING 21 inklusive BILAGA 1.

§ 22

Rapporterade vd om koncernens och bolagens verksamhet, varvid hon hänförde sig till STYRELSEHANDLING 22 inklusive BILAGA 1-20.

Följande antecknades:

- att ägardialog med Higabs styrelse ska äga rum 22 maj där ordförande får i uppgift att redogöra för aktuellt läge i bolaget,
- att styrelsen förklarade sig dels ha tagit del av de rapporter av utlandsresor som bifogats STYRELSEHANDLING 22 och dels de rapporter som delades ut vid mötet, BILAGA C respektive D till detta protokoll,
- att vd rapporterade att inget nytt hänt i ärendet med Damen och att likvidationen pågår,
- att vd rapporterade reservationspriset för kranarna inte är uppnått, att förhandling pågår och att likvidatorn har begärt att motorerna ska lyftas ur kranarna för att göra dem obrukbara. Troligtvis kommer kranarna skänkas till Älvstranden Utveckling
- att vd rapporterade att den olyckliga formuleringen "TK väldigt ovilliga att samarbeta" omgående ska strykas i BILAGA 15 eftersom vi inte uttrycker oss på det sättet
- att vi, om Kungsholm ska ligga vid piren på Lindholmen, senast 24 april ska få skriftligt bevis på att båten har en permanent plats om ett år.

Styrelsen godkände därefter innehållet i vd:s rapport.

§ 23

Bostäder för nyanlända och studenter

Ordförande gav vd i uppdrag att utreda vilka möjligheter och markreserver som finns för att snabbt få fram bostäder för dessa grupper inom Älvstaden och återkomma till styrelsen med resultat av utredningen vid strategimötet 5 juni.

Styrelsesammanträde oktober 2015

Beslutades att styrelsesammanträdet måndag 26 oktober flyttas till fredag 23 oktober kl 13.00.

Introduktionspärm för styrelsen

Den tidigare beslutade introduktionspärmen delades ut till styrelseledamöterna. Beslutades att den ska läggas ut digitalt på stadens app Handlingar.

Ordföranden förklarade därefter mötet, som pågått klockan 13.00 – 15.45 avslutat.

En heldags strategikonferens för styrelsen, revisorerna och ledningsgruppen äger rum fredagen den 5 juni.

Nästa ordinarie styrelsesammanträde äger rum fredagen den 18 september klockan 13.00 i bolagets lokaler, Götaverksgatan 10.

Vid protokollet

Birgitta Palmgren

Justeras:

Mattias Jonsson

Magnus Nylander

STYRELSESAMMANTRÅDE 2015-04-17

ÄLVSTRANDEN UTVECKLING AB
 NORRA ÄLVSTRANDEN UTVECKLING AB
 SÖDRA ÄLVSTRANDEN UTVECKLING AB

FÖREDRAGNINGSLISTA

1.	Mötets öppnande	Ordförande
2.	Fastställande av dagordning	Ordförande
3.	Utseende av justeringsman att jämte ordförande justera dagens protokoll	Ordförande
4.	Fråga om jäv föreligger på någon av föredragningslistans punkter	Ordförande
5a-g	Protokoll från	Ordförande
	<ul style="list-style-type: none"> • styrelsemöte 2015-02-06 i Älvstranden Utveckling AB, Norra Älvstranden Utveckling AB och Södra Älvstranden Utveckling AB, • årsstämma 2015-03-05 i Älvstranden Utveckling AB, Norra Älvstranden Utveckling AB och Södra Älvstranden Utveckling AB, • konstituerande styrelsemöte 2015-03-05 i Älvstranden Utveckling AB, Norra Älvstranden Utveckling AB och Södra Älvstranden Utveckling AB 	
6.	Beslutsärende – Bokslut per 2015-02-28	Ek.chef
7.	Beslutsärende – Bokslut per 2015-03-31	Ek.chef
8.	Beslutsärende – Rapportering till Göteborgs Stad – Uppföljningsrapport 1 samt Översyn av utbildningsbehov – intern kontroll	VD
9.	Beslutsärende – Styrkort och Verksamhetsplan 2015	VD
10.	Beslutsärende – Fastighetsuppdrag från kommunfullmäktige	VD
11.	Beslutsärende – Försäljning av del av fastigheten Lindholmen 735:491 (Brotomten)	VD
12.	Beslutsärende – Försäljning av fastigheterna Lundbyvassen 4:7, 4:8 samt del av Lundbyvassen 4:6 (M2) – benämnd fastighetspaketet Ankaret	VD
13.	Beslutsärende – Ombyggnation för Restaurang Kooperativet i del av M1	VD
14.	Beslutsärende – Ombyggnation av Älvstrandens nya kontor i Citadellet	VD
15.	Beslutsärende – Försäljning av fastigheten Lundbyvassen 736:168	VD
16.	Beslutsärende – Badkultur Jubileumsparken 0,5 i Frihamnen	VD
17.	Beslutsärende – Försäljning av fastigheten Inom Vallgraven 75:1 och 75:3 (Knutpunkt Stenpiren)	VD
18.	Beslutsärende – Masthuggskajen detaljplaneskede	VD
19.	Beslutsärende - Byte av företagsnamn	VD
20.	Beslutsärende – Övervakningsplan för 2015	VD
21.	Beslutsärende – Försäkringsprogram	VD
22.	Informationsärende - VDs rapport	VD
23.	Övriga frågor	Ordförande

Fusion av NUAB & SUAB till ÄU

- Komplex koncernstruktur som innehåller ”byggsmitta” (fastigheter=varulager) - Kräver omfattande skattemässig utredning
- Kräver utredning av eventuella fusionsdifferenser - konsulter
- Söka nya lagfarter för alla fastigheter
- Alla avtal måste justeras (leverantörer)
- Granskning av fusion av auktoriserade revisorer
- Beslut i KF avseende fusion krävs
- Effekter på balansräkningen (bokförda värden/övervärden) - konsulter

Studieresa till London inför detaljplan Karlavagnsplatsen

I samband med detaljplanearbetet med Karlavagnsplatsen önskar stadsbyggnadskontoret, med handläggarna Anna Rudholm och Tore Hjelte, genomföra ett studiebesök i London. Syftet är att erhålla en bild av hur stadsdelar med höga byggnader, och den stadsmiljö som det utgör, innebär. Studien ger ett stort värde för detaljplanearbetet med Karlavagnsplatsen. Området innehåller en stor volym på liten yta med bl a fyra byggnader mellan 15-30 meter samt en stor byggnad på ca 255 meter.

Arbetsgruppen består av SBK, TK, FK, PoNf, KoV, SDN, Serneke och Älvstranden.

Bilagt program är ett förslag till studier som arrangeras av SOM, ansvarig arkitektbyrå som Serneke anlitat. Studieresan planerades först att äga rum 28-29 april men datumet har flyttats fram till 19-22 maj.

Var och en i arbetsgruppen betalar för sig. Älvstrandens projektchef Pierre Kroona representerar Älvstranden. Förberedelser inför resan kommer att ske genom internt möte och återrapportering till berörda internt sker efter genomförd resa.

Bedömd kostnad för resan uppgår till ca 10.000 kr inkl moms. Kostnad för studieresan samt övriga kostnader som Älvstranden har i anslutning till detaljplan Karlavagnsplatsen belastas bolaget Kratos, som enligt tidigare avtal kommer att förvärfvas av Serneke.

AGENDA

MEETING	Gothenburg	DATE/TIME	28 – 29 April 2015
LOCATION		PROJECT	Karlavagnsplatsen
ADDRESS	Canary Wharf	PROJECT #	214157

28 April 2015

14:00   **Tall buildings in existing context:**
City of London walking tour
30 St Mary's Axe, 122 Leadenhall, Heron Tower

29 April 2015

09:30   **The Shard**

12:00   **Master planning for tall buildings:**
Canary Wharf walking tour

13:00   **Lunch**

14:15   **Residential tower design:**
Pan Peninsula visit

16:15   **New City Infrastructure:**
Emirates Airline
Light rail

UNDERLAG TILL STYRELSEBESLUT

1 (1)

Åsa Swan
 Avd Stadsutveckling
 Chef Urban Planering

2015-04-17

1 FÖRSLAG TILL BESLUT

Att möjliggöra deltagande på Tysk-Svenska Handelskammarens studieresa om alternativa boendeformer, Hamburg 8-11 juni 2015 för en, eventuellt två,medarbetare från Älvstranden Utveckling.

2 BAKGRUND

Visionen för Älvstaden anger; *Vi ska arbeta för att alla göteborgare ska ha möjlighet att bo i Älvstaden. En socialt blandad befolkning ska främjas genom ett varierat utbud av bostäder med olika upplåtelseform och storlek. Vi ska vara öppna för nya sätt att bo.*

Inom Älvstranden Utveckling pågår ett intensivt arbete för att omsätta visionens mål till genomförda projekt. Ett deltagande i studieresan skulle bidra till det pågående arbetet med värdefull kunskap samt inspirera till nytänkande.

3 BESKRIVNING

Studieresan arrangeras av Tysk-Svenska Handelskammaren med temat bostadsförsörjning med hjälp av alternativa boendeformer. Under resan besöks bostadsprojekt som på olika sätt bidrar till exploateringen, bevarandet eller förätningen av bostadsområden i storstadsmiljö. Projektens gemensamma nämnare är nytänkande vad gäller boendeformer, finansiering eller arkitektoniska och tekniska lösningar.

4 EKONOMI

Resedeltagarna står för rese- och logikostnader, ingen deltagaravgift tas ut.

Kostnad, ca;

Flyg	3 000:-
Kost och logi	5 000:-
Summa	8 000:- . För 2 pers = 16 000:-

Bilagor: Program
 Beskrivning "Alternativa boendeformer, Informationsresa"

Program

Senast uppdaterad 8 april 2015

8 juni 2015: Kickoff och informationsträff	
Förmiddag	Ankomst och check-in på hotellet
14.00 - 16.00	Kick-off för svenska deltagare Bostadsmarknaden i Hamburg. En introduktion till politiska ramar, initiativ och projekt. <i>Hamburgs stadsutvecklingsförvaltning</i>
16.00 - 19.00	Kick-off, del 2: Sweden meets Germany Informations- och nätverksträff med tyska företag och branschexperter. <i>Energiebunker (IBA)</i>
19.00	Resa tillbaka till hotellet
20.00	Avslutning med förfriskningar
9 juni 2015: Nya möjligheter på gamla områden – anpassning, omvandling eller revolution	
09.00 - 11.30	Internationale Bauausstellung (IBA) Guidad tur till utvalda projekt. <i>IBA-området</i>
11.30 - 13.00	Transfer och lunch <i>Speicherstadt</i>
13.00 - 15.00	Hafencity Guidad tur och utbyte med företag som deltog i projektet och experter. <i>Infocenter Hafencity</i>
15.00 - 15.30	Transfer
15.30 - 17.00	Quantum Stadthöfe Omvandling av ett kontorskomplex till ett bostadsområde. Guidning genom projektet och utbyte med deltagande företag och experter. <i>Stadthöfe</i>
17.00	Resa tillbaka till hotellet
Kväll	Fria aktiviteter
10 juni 2015: En stad med livskvalité för alla – boendeformer och koncept med social hållbarhet	
09.00 - 11.30	Kvalité i socialt bostadsbyggande De modernaste byggstandarderna för seniorerna och utbyte med experter. Guidning. <i>Fluwog Baugenossenschaft</i>
11.30 - 13.30	Transfer och lunch <i>Schanzenviertel</i>
13.30 - 15.00	Att bo på egna villkor i kvarteret Utvecklingen av gemenskapsboende med vård. Guidning av projektet och utbyte med företag som deltog i projektet och med experter. <i>Stattbau</i>
15.00 - 15.30	Transfer
15.30 - 17.00	Framtidsprojekt: Nätverksboende i bostadskvarteret I testlägenheter prövas tekniska lösningar och system. Guidning och utbyte med deltagande företag och experter. <i>Gesundheitswirtschaft Hamburg/ Universität Hamburg</i>
Kväll	Fria aktiviteter
11 juni 2015: Bostadsförtätning genom medborgarinitiativ	
09.00 - 10.00	Byggemenskapen Max-B Nio självständiga byggemenskaper omvandlade en tidigare ödetomt till 100 attraktiva lägenheter. Guidning och samtal med arkitektbyrån. <i>Max-Brauer-Allee</i>
10.00 - 10.30	Transfer
10.30 - 12.30	Gängeviertel En sociokulturell sanering på medborgarinitiativ . Guidad tur och utbyte med deltagande företag och experter. <i>Gängeviertel</i>
12.30	Lunch Gängeviertel
Eftermiddag	Avresa till Sverige

Alternativa boendeformer

Informationsresa till Hamburg, 8 – 11 juni 2015

www.handelskammer.se

Bild: Bernadette Grimmenstein/IBA Hamburg

Växande metropolregioner

De demografiska förändringarna i våra västliga samhällen ställer höga anspråk på den framtida stadsplaneringen. En större andel äldre, förändrade familjestrukturer och ojämna ekonomiska förutsättningar kräver nya lösningar för hur vi ska leva ihop och hur våra boenden ska vara utformade.

Informationsresan

Med informationsresan till Hamburg riktar Tysk-Svenska Handelskammaren återigen strålkastarna på hur Sverige och Tyskland kan dra nytta av varandras erfarenheter inom hållbar samhällsplanering – denna gång med fokus på bostadsförsörjningen genom alternativa boendeformer.

Under resan besöks bostadsprojekt som på olika sätt bidrar till exploateringen, bevarandet eller förtätningen av bostadsområden i en storstadsmiljö. Vidare kommer resan att ge en inblick i hur Hamburg hanterar den administrativa bördan som de omfattande bostadsprojekten medför. Bara mellan 2011-2014 beviljade staden nästan 37 000 bostäder, däribland en stor andel s.k. social housing.

Bostadshus på IBA-området.
Bild: IBA Hamburg

Arrangör

Ur studieresans innehåll

- Erfarenhetsutbyte med Hamburgs stadsutvecklingsförvaltning
- Presentation projekt inom omvandling av industriytor, exploatering av nya ytor eller bevarandet av prisvärda bostäder i innerstaden.
- Guidning genom IBA:s kvarter inkl. bostadshus som vinner energi från alger, använder intelligenta byggmaterial osv.
- Introduktion till olika boendeformer såsom byggemskaper, tillgänglighetsanpassat boende, energieffektiva bostäder, social housing.
- Erfarenhetsutbyte om gentrifiering av bostadskvarter samt integration av invånare med migrationsbakgrund

Besöksplatser

Internationale Bauausstellung: Slitet område med framtidsutsikter

Utställningen byggdes 2006-2013 i Hamburgs största stadsdel Wilhelmsburg. Stadsdelen, med en mycket hög andel migranter, rustades upp med ett större antal innovativa byggnader och kvarter.

Gängeviertel: Sanering av förfallet innerstadskvarter i samarbete med en kooperativ förening

Gängeviertel är ett gammalt område i centrala Hamburg. Sedan 2009 verkar Gängeviertel-föreningen för att rädda området från rivning och skapa ytor för konst, kultur och samtal. På området återfinns ateljéer, lägenheter och olika sociala projekt. Gängeviertel hade de senaste åren tagit besökare från hela världen som intresserat sig för engagemanget i Gängeviertel.

Intelligent boende

Hamburgs stad har tillsammans med Hamburgs universitet byggt en testlägenhet för teknologier och system som underlättar ett oberoende boende på ålderdomen.

Quantum Stadthöfe: Transformation av ett centralt belägen myndighetskomplex till bostäder

Projektet innebär att de gamla byggnaderna får nya funktioner och att de många innergårdarna knyts samman. Där tidigare stadsbyggnadsförvaltningen huserade skapas ett mångsidigt byggnadskomplex med detaljhandel, hotel, restauranger, kontor, utställningsytor och boende, inkl. social housing.

Fluwog Baugenossenschaft: Energieffektiva seniorlägenheter med hög standard

Fluwog har de senaste åren skapat intressanta boenden för seniorer som kännetecknas av energieffektivitet samtidigt som de erbjuder social anpassade hyror.

Projektutvecklingsföretaget Stattbau

Stattbau fungerar som projektsamordnare när bo- och vårdgemenskaper för personer med särskilda vårdbehov (demens, fysisk funktionsnedsättning mm) byggs. Stattbau har kunnat medverka till boendeprojekt som gör skillnad för de boende.

Anmälan

Informationsresan riktar sig till svenska beslutsfattare och multiplikatorer från politik, förvaltning, forskning och näringsliv inom stadsplanering, arkitektur, utveckling av bostadsprojekt och angränsande områden.

Ingen deltagaravgift tas ut. resedeltagarna står enbart för rese- och logikostnader.

Anmälan till och med 8 maj. Anmäl dig på www.handelskammer.se
Antalet platser är begränsade.

Kontakt

För frågor står Tysk-Svenska Handelskammaren gärna till förfogande.

Alrun Griepenkerl, projektledare
alrun.griepenkerl@handelskammer.se | 0046 8 665 18 75 | www.handelskammer.se